

Sygn. akt II CSK 43/05

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 11 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Helena Ciepla (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Sychowicz

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa Z.W., H.T., U.S. i E.P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Urzędu Skarbowego, Dyrektorowi Izby
Skarbowej, Ministrowi Skarbu Państwa oraz Ministrowi Finansów
o wydanie lub zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 11 stycznia 2006 r.,
skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 7 kwietnia 2005 r., sygn. akt [...],

**oddala skargę kasacyjną i nie obciąża powodów kosztami
postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanego Skarbu
Państwa.-**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2005 r. oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Z., oddalającego ich żądanie o zapłatę kwoty 170.600. zł, tytułem równowartości mienia, którego przepadek orzeczono wobec ich ojca S.W. wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Z. z dnia 15 grudnia 1950 r.

Aprobując ustalenia faktyczne i ocenę jurydyczną Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny oparł rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i wnioskach:

Wojskowy Sąd Rejonowy w Z., wyrokiem z dnia 15 grudnia 1950 r. orzekł, m.in. przepadek całego mienia należącego do ojca powodów S.W. Następnie Sąd Wojewódzki w Z. postanowieniem z dnia 10 stycznia 1995 r. stwierdził nieważność tego wyroku, a postanowieniem z dnia 7 marca 1995 r., na podstawie art. 11 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 i 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego Państwa Polskiego zasądził od Skarbu Państwa na rzecz powodów po 5.000 zł.

W wykonaniu powołanego wyroku z 15 grudnia 1950 r. egzekutor Wydziału Finansowego Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w dniu 28 sierpnia 1952r. odebrał S.W. pianino marki „Euterpe” koloru czarnego i oddał na skład tego Wydziału.

S.W. z żoną byli współwłaścicielami szeregu ruchomości stanowiących wyposażenie gospodarstwa domowego w tym maszyn i narzędzi rolniczych o łącznej wartości 170.600 zł. Po trzech miesiącach od aresztowania S.W., jego żona wraz z dziećmi musieli opuścić gospodarstwo, pozostawiając maszyny i urządzenia, a dalszy ich los nie jest znany.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Apelacyjny uznał, że zadaniem powodów było wykazanie, że powołany wyrok Sądu Rejonowego w Z. z dnia 15 grudnia 1950 r. w zakresie orzeczonego przypadku mienia został wykonany. Temu obowiązkowi sprostali oni tylko w zakresie pianina, natomiast nie udowodnili, by przepadek został wykonany co do ruchomości, których równowartości dochodzą.

Jedynym dokumentem potwierdzającym wykonanie kary przepadku jest protokół odebrania pianina. Jeśli natomiast ruchomości te zostały zabrane przez osoby nie działające w wykonaniu tego wyroku, to szkoda ma charakter deliktowy i dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu. Powodowie w swoich zeznaniach popadali w sprzeczności zarówno co do składników majątkowych, które uległy konfiskacie, jak i co do majątku wniesionego jako wkład do spółdzielni produkcyjnej.

Powodowie w skardze kasacyjnej zarzucili naruszenie przepisu art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego przez błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że nie nastąpił przepadek, konfiskata, ani zatrzymanie w toku postępowania prowadzonego na podstawie tego przepisu.

Z przepisów procesowych zarzucili naruszenie:

- art. 322 k.p.c. przez jego nie zastosowanie, mimo przyznania słuszności powództwa co do zasady i niemożliwości ścisłego wykazania wysokości dochodzonego roszczenia wynikającego z upływu czasu;
- art. 378 § 1 przez nie rozpoznanie apelacji w zakresie zarzutu nie zastosowania art. 322 k.p.c.;
- art. 328 § 2 k.p.c. przez nie wskazanie podstawy prawnej niedopuszczalności zastosowania art. 322 k.p.c. w odniesieniu do roszczeń dochodzonych na podstawie art. 10 ust. 1 powołanej ustawy. W konkluzji wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art.10 ust.1 ustawy z 23 lutego 1991 r. nie może odnieść skutku. Skarżący dopatrują się naruszenia tego przepisu w jego błędnym zastosowaniu polegającym „na przyjęciu, że w niniejszej sprawie nie nastąpił przepadek, konfiskata ani zatrzymanie w toku postępowania, o którym mowa w powołanym przepisie”. Na uzasadnienie tego zarzutu przytaczają niesłuszne ich

zdaniem uznanie przez Sąd Apelacyjny za chybiony zgłoszonego w apelacji zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i przyjęcie że powodowie nie wykazali wykonania wyroku o przepadku poza pianinem „Euterpe”, uznanie za niewiarygodne zeznań świadków H.W. i M.T. oraz powoda S.W. Sposób sformułowania tego zarzutu oraz jego rozwinięcie w uzasadnieniu skargi kasacyjnej wskazuje, że nie odnosi się on do podniesionej podstawy naruszenia prawa materialnego, lecz związany jest z kwestionowaniem prawidłowości ustaleń faktycznych, które stosownie do przepisu art. 398³ § 3 k.p.c. nie mogą stanowić postawy kasacyjnej. Nie podlegają zatem weryfikacji w postępowaniu kasacyjnym, co oznacza, że Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny, jest związany stanem faktycznym przyjętym za podstawę rozstrzygnięcia.

Bezzasadny również okazał się zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego. Wbrew stanowisku skarżących art. 322 k.p.c. nie mógł być w sprawie zastosowany z uwagi na charakter dochodzonego roszczenia. Możliwość zasądzenia na podstawie tego przepisu należności ściśle nieudowodnionej istnieje jedynie w sprawach o naprawienie szkody, o dochody, o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia i o świadczenie z umowy o dożywocie. Tymczasem takiego charakteru nie ma dochodzone roszczenie. Zaprezentowany przez Sąd Apelacyjny pogląd, iż dochodzone na podstawie art. 10 powołanej ustawy represyjnej roszczenie o równowartość mienia, którego przepadek orzeczono, nie ma charakteru odszkodowawczego, jest zgodny z utrwaloną już linią orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. orzeczenie z 29 stycznia 2003 r., I CKN 1256/00, OSNC 2004/4/63 i z dnia 19 maja 2005 r. II CK 705/04 (niepubl.)).

Nie może też odnieść skutku zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. Przepis ten zastosowany odpowiednio do uzasadnienia orzeczenia sądu odwoławczego (art. 391 § 1 k.p.c.) oznacza, że uzasadnienie to nie musi zawierać wszystkich elementów uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji, ale takie elementy, które ze względu na treść apelacji i na zakres rozpoznania sprawy wyznaczony przepisami ustawy są potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1998 r. I CKN 899/98 nie publ.). Wbrew odmiennemu stanowisku skarżących uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia odpowiada tak określonym wymaganiom. W uzasadnieniu tym Sąd Apelacyjny

jasno i w sposób nie nasuwający wątpliwości zaaprobował pogląd Sądu Okręgowego. Nie może się w tej sytuacji ostać zarzut, jakoby nie była jasna przyczyna nie zastosowania tego przepisu. Podobnie wbrew zarzutom skarżących Sąd Okręgowy zajął konkretne umotywowane stanowisko – stwierdzając, że do powstania roszczenia z art. 10 wymienionej ustawy nie wystarcza samo orzeczenie przepadku lub konfiskaty, następnie uznane za nieważne, ale konieczne jest wykazanie wykonania tej kary, a skarżący tego wykonania nie wykazali. W konfrontacji zatem z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie daje się obronić teza, że doszło do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie podstawy prawnej niedopuszczalności zastosowania art. 322 k.p.c.

Z tych przyczyn skargę kasacyjną, jako pozbawioną uzasadnionych podstaw oddalono (art. 398¹⁴ § 1 k.p.c. i orzeczono o kosztach postępowania na podstawie art. 102 w związku z art. 398²¹ k.p.c.).